

Dr. Ömer Gür
İstanbul Üniversitesi
Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi
Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME ve KAMU PERSONELİ DİL SINAVI (KPDS) – Bu sınav neyi ölçüyor?

ÖZ

Ülkemiz eğitim sisteminin neredeyse tamamen değiştiği son yıllarda yabancı dil eğitimi de neredeyse tamamen değişmiştir. Tüm Avrupa’da olduğu gibi ülkemizde de benimsenen Avrupa Konseyi’nin öngördüğü ortak dil kriterleri yabancı dil öğrenimini de büsbütün değiştirmiştir. Buna göre yabancı dil öğrenimi iletişim odaklı becerileri geliştiren bir öğrenme ve öğretme biçimi olmuş ve belirlenen altı ana düzeydeki becerilerde dil öğrenenin neler yapabileceği betimlenmiştir. Ne var ki değişen yabancı dil eğitiminin ölçme ve değerlendirme ayağında ülkemizde bulunan KPDS/ÜDS ve benzeri sınavlar günümüz koşullarına uymamaktadır. Bu sınavlar, neyi ölçtüğü belirsiz sınavlar olarak bilimsel anlamda geçerliliğini yitirmiş sınavlara dönüşmüştür. Bu çalışmada genel anlamda KPDS sınavı incelenerek sınavın geçerliliği tartışılmış, yeni bir sınav sisteminin gerekliliği irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: KPDS/ÜDS, Ölçme, Değerlendirme, Dil Betimleçleri, Ölçütler, Düzeyler, Sınavlar, Sertifikalar

TESTING, ASSESSMENT and KPDS (foreign language proficiency examination for state employees)– What does this exam assess?

ABSTRACT

Education system in our country has almost completely changed in recent years. In the same vein, the foreign language teaching has nearly entirely changed. Adopted all over Europe as well as Turkey, Common European Framework for Languages stipulated by the European Council has ultimately affected and changed the foreign language teaching system. Accordingly, foreign language learning has necessitated a new learning – teaching approach which aims at improving the communication-based skills and the six main levels includes a description of what a language learner can do for each level. However, in our country, KPDS/ÜDS and similar tests which are used as a means of assessing the language proficiency levels do not conform to today’s conditions. These examinations have become obsolete in the scientific sense mainly because it is uncertain what those examinations test. The study discusses the validity of the KPDS exams in general terms, and asserts the necessity of a new examination system.

Keywords: KPDS/UDS, Testing, Assesment, Can do Statements, Criteria, Levels, Tests, Certificates

“Dilbilgisine hakim olan tüm yabancı dile hakimdir. Bu nedenle yabancı dil öğreniminde başlıca hedef dilbilgisidir.

Bir yabancı dilin kullanımı ile ilgili başlıca hedef çeviri yapabilmektir. Doğru bir biçimde çeviri yapabilen birisi, o dile gerçek anlamda hakimdir.”
(Neuner-Hunfeld, 1993)

19. yüzyılda Avrupa’da liselerde yeni yabancı dillerin öğretimi için geliştirilen Dilbilgisi Çeviri Yöntemi bu iki ilke üzerine inşa edilmiştir. Çıkış noktası ise yüzyıllar öncesine uzanan, dini ve felsefi nedenlere dayalı olarak Avrupa’da liselerde yürütülen Latince ve eski Yunanca’nın öğretimidir. Bu diller belli bir iletişim amacıyla kullanılmadığından dolayı ölü diller olarak nitelendirilmişlerdir. 19. Yüzyılda çağın gereksinimlerine göre, yeni ve modern diller olarak nitelendirilen İngilizce ve Fransızca’nın öğretimi önem kazanmıştır. O dönemde bu yeni dillerin öğrenimi için gerekli olan öğretim yöntemi olarak, eski dillerin öğretiminde yüzyıllardır kullanılan yöntemler olduğu gibi alınıp uygulamaya konulmuştur. Bu yöntemin olduğu gibi alınmasının nedeni olarak, lise öğreniminin temel hedefinin “Genel Ruhsal Eğitim” olmasıydı. Bu temel hedefe ulaşmak için başlıca iki yol vardı, Matematik ve Dil Eğitimi. Öğrenciler akli gelişimlerini, Latince’nin mantığı ve sistematığı ile geliştireceklerdi. Bu nedenle Latince aktarılmış ağır edebi metinler lise öğretiminin temelini oluşturmaktaydı. Ayrıca dil öğretimi o dönemde yalnızca lise öğrenimi gören belli bir elit gruba tanınmış bir ayrıcalık olarak görülmekteydi. Eğitim Burjuvazisi olarak görülen bu kitle çok küçük bir azınlıktan oluşmaktaydı. Dilbilgisi Çeviri Yöntemi, öğrenenlerin hepsinde aynı düzeyde anadil bilgisi olduğunu varsayar ve dil öğreniminde anadili çıkış noktası olarak esas alır. Ayrıca öğrenenlerin her birinin aynı yaşta, aynı bilgi ve eğitim düzeyine, aynı öğrenme kabiliyetine sahip olduklarını, yani öğrenen grubun tam olarak homojen olduğunu varsayar. 19. Yüzyılın sonlarına doğru, yeni dilbilimcilerin yetişmesiyle birlikte bu yöntem tartışılmaya başlanmıştır. Yeni dillerin hedeflerinin ve buna göre yöntemlerinin de farklı olması gerektiği savunulmuştur (Neuner-Hunfeld, 1993).

Yabancı dil öğretiminde yüzyıllar öncesinde neler olup bittiğine bakmak, bugün ülkemizde yürürlükte olan, ülkemizde yapılan ve resmi geçerliliğe sahip yabancı dil için tek sınav biçimi olan KPDS ve benzeri sınavların amacının, hedefinin ve ölçmek istediği şeylerin anlaşılabilmesi için önem taşımaktadır. Bu çalışma, KPDS sınavı ile sınırlandırılmıştır. Ancak yürürlükte olan ÜDS, üniversite giriş sınavlarında uygulanan yabancı dil sınavı ya da üniversitelerin kendi içinde lisansüstü eğitim için yaptıkları yabancı dil sınavları KPDS ile

aynı mantık ve benzer içerikle hazırlandığı için KPDS için söylenenlerin, Türkiye genelindeki tüm sınavlar için söylenebilir olması gerçeğini burada vurgulamak önemlidir.

Ülkemizin kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyi'nin 2001 yılında aldığı kararla dil eğitimi Avrupa genelinde ortak bir standarda oturtulmak istenmiştir. Bu amaçla Avrupa Ortak Dil Kriterleri (bundan sonra AODK) adı altında bir eser yayınlamıştır. Bu eser Milli Eğitim Bakanlığımız tarafından 2006 yılında Türkçe'ye uyarlanarak çevrilmiştir ve Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni adı altında yayınlanmıştır (bkz. MEB, 2006). Avrupa Konseyi tarafından yabancı dil öğrenenlere ve öğrenenlere bir başvuru kaynağı olarak sunulan Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni'nin dayandığı dilbilimsel temellerin başında iletişimsel yeti gelmektedir (İşisağ, 2008). Bu eser, Avrupa Konseyi üye ülkelerine dil eğitimlerini biçimlendirmeleri için bir tavsiye, başka bir biçimde ifade etmek gerekirse tüm üye ülkelerin referans alabilecekleri ortak bir başvuru metni niteliğinde olması açısından büyük öneme sahiptir. AODK dilsel becerileri altı ana düzeyde sınıflandırmış ve her düzeyde beş beceriye göre betimlemiştir. AODK'ya göre düzeyler A1-A2 temel düzey, B1-B2 orta düzey ve C1-C2 ileri düzey olarak adlandırılmıştır ve beceriler alımlamaya yönelik beceriler olan okuma ve dinleme, üretmeye yönelik beceriler olan serbest konuşma, karşılıklı konuşma ve yazma olarak 5 beceri biçiminde temel alınmıştır. Gür AODK'nın önemini şu şekilde açıklamaktadır: *“AODK, çok dilli ve çok kültürlü bir Avrupa için, Yabancı Dil Öğretimi'nde tüm Avrupa'da karşılaştırılabilir sertifikalar, ortak düzeyler ve sınavlar için bir çerçeve, yani ortak kriterler belirlemektedir. Yabancı dil öğretimiyle uğraşan öğretmenler, eğitmenler, ders kitabı yazarları, sınav hazırlayıcıları için AODK bu bağlamda büyük önem taşımaktadır”* (Gür, 2004). AODK'da dil düzeyleri becerilere göre ayrıntılı bir biçimde betimlenmiştir. Başka bir deyişle her düzeyde her beceriye göre ayrıntılı bir biçimde çok sayıda betimleç geliştirilmiştir, böylece her düzeyde ve her beceride dil öğrenenlerin hangi düzeyde ne yapabilmesi gerektiği net bir biçimde ortaya konulmuştur (Leder, 2010). Dolayısıyla A1 den C2 ye kadar her düzeyde hangi kelime hazinesine sahip olunması gerektiği, hangi dilbilgisi yapılarını öğrenmesi gerektiği, ne tür diyaloglar kurabilmesi gerektiği, hangi zorluklardaki ifadeleri anlaması ve hangi zorlukta kendini ifade edebilmesi gerektiği vs. ayrıntılı bir biçimde betimlemler aracılığıyla ortaya konulmuştur. Aşağıdaki Genel Tablo'da bu betimlemler genel olarak görülmektedir.

Genel Tablo

Yetkin Dil Kullanımı	C2	<p>Duyduğu ve okuduğu her şeyi zorluk çekmeden anlayabilir.</p> <p>Yazılı veya sözlü kaynaklardan aldığı bilgiyi özetleyebilir, bunları gerekçelendirebilir ve açıklamalı bir şekilde sunabilir.</p> <p>Kendini akıcı ve tam olarak spontane bir şekilde ifade edebilir ve karmaşık durumlarda bile ayrıntılardaki incelikleri belirgin bir şekilde ifade edebilir.</p>
	C1	<p>Çok farklı alanlarda çok zengin içerikli uzun metinleri anlayabilir ve mantıksal bağlantılarını kurabilir.</p> <p>Spontane ve akıcı bir şekilde kendini ifade eder ve belirgin bir şekilde sık sık bilmediği/hatırlayamadığı bir kelimeyi aramaz.</p> <p>Dili günlük hayatta, iş hayatında, mesleki eğitimde ve yüksek öğrenimde esnek ve etkili bir şekilde kullanır.</p> <p>Açık, net ve sistemli bir şekilde karmaşık durumlarda kendini ifade edebilir ve bunu yaparken farklı stratejiler ile gerektiği şekilde diğer metinlerle bağlantı kurabilir.</p>
Bağımsız Dil Kullanımı	B2	<p>Karmaşık metinlerde, soyut ve somut konularda genel içerikleri ve kendi branşındaki tartışmaları anlayabilir.</p> <p>Sıradan bir sohbette anadilde konuşan birisi ile her ikisinin de fazla zorluk çekmeden gerçekleştirebileceği kadar spontane ve akıcı bir şekilde anlaşabilir.</p> <p>Geniş bir konu yelpazesinde net ve detaylı bir şekilde kendini ifade edebilir.</p> <p>Güncel bir soruya karşılık, bir noktayı farklı yönleri ile avantaj ve dezavantajlarını dile getirebilir.</p>
	B1	<p>Okul, iş, boş zamanlar v.b. gibi alışılmış konularda, standart dil net bir şekilde kullanıldığında konunun başlıca önemli noktalarını anlayabilir.</p> <p>Seyahatlerde, dilin konuşulduğu yerlerde karşılaşılabilecek çoğu durumun üstesinden gelebilir.</p> <p>Basit veya ilişkili bir şekilde alışıldık konularda ve ilgi alanlarında kendini ifade edebilir.</p> <p>Yaşadığı tecrübe ve olayları anlatabilir, hayallerini, umutlarını ve hedeflerini anlatabilir, görüşlerini kısa olarak gerekçelendirebilir ve açıklama yapabilir.</p>
Temel Dil kullanımı	A2	<p>Dolaysız anlatımlarda cümleleri ve sıkça kullanılan tabirleri anlayabilir. (ör. Kişisel ve aile, alışveriş, iş ve yakın çevre ile ilgili bilgiler)</p> <p>Bildik konuların, basit ve doğrudan yapılacak bilgi alışverişinin konu olduğu basit ve olağan durumlarda anlaşabilir.</p> <p>Basit anlatımlarla geldiği yeri, eğitimini, yakın çevresini ve doğrudan ihtiyaca yönelik durumları anlatabilir.</p>
	A1	<p>Somut ihtiyaçları dile getiren günlük hayattaki bildik ifadeleri ve basit cümleleri anlayabilir ve bunlarla kendini ifade edebilir.</p> <p>Kendini ve başkalarını tanıtabilir, başka insanların kişisel bilgilerine yönelik sorular sorabilir ve bu türden sorulara yanıt verebilir. (ör. Nerede oturdukları, kimleri tanıdıkları v.b.)</p> <p>Eğer konuştuğu kişi/-ler yavaş ve anlaşılır konuşuyorlar ise ve ona yardıma hazırlar ise kolaylıkla iletişim sağlayabilir.</p>

(ADP, 2000)

Bu betimleçlerde de görüleceği üzere dil öğrenenin becerilerde neler yapabilmesi gerektiği ayrıntılı biçimde verilmiştir. Bu sayede yabancı dil öğrenimindeki ders kitapları, müfredatlar, sınavlar ve sertifikalar bu düzeylere kolay bir biçimde uyarlanarak oluşturulabilme olanağına sahip olmaktadır.

Avrupa dil politikaları çerçevesinde oluşturulan bu standart sayesinde Avrupa genelinde yabancı dil eğitiminin ortak bir ölçeğin içerisinde tanımlanması öngörülmüştür. Buna göre Avrupa ülkeleri içerisinde yabancı dil bilgi ve becerileri A1-C2 arası düzeyleri ile tanımlanacak ve belgelenecektir ve bu sayede dil öğrenen Avrupa'nın neresine giderse gitsin bildiği yabancı dil ile ilgili bulunduğu düzeyi ortak düzeylerle ifade edecek ve belgeleyebilecektir. Bu bağlamda Avrupa genelinde hemen hemen her ülkede bu düzeyler benimsenmiş, okullarda, dil eğitim kurumlarında yabancı dil eğitimi buna göre biçimlendirilmiştir. Yine aynı şekilde bu tarihe kadar olan tüm sertifikalar ya değiştirilip yerine A1-C1 düzeyleri adı altında yeni sertifikalar geliştirilmiştir, ya da var olan sertifikalar bu düzeylere uyarlanmıştır. Yine aynı şekilde hemen hemen her ülkedeki genel eğitim sistemi içerisindeki yabancı dil eğitiminde tüm müfredat AODK'ya göre hazırlanmıştır. Ülkemizde de aynı şekilde ders kitapları ve müfredat buna göre hazırlanmıştır. Mirici bunu şu şekilde açıklamaktadır: *“Ülkemiz, Avrupa'da ortak eğitim uygulamalarını öngören Socrates Projesine 24 Ocak 2000 tarihinde 253/2000/EC sayılı Avrupa Konseyi kararıyla katılmıştır. Bu nedenle, Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizde de benimsenmiştir. Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümünce belirlenen eğitim politikalarına göre yapılmaktadır. Avrupa'da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak bir standart, ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (The Common European Framework of Reference for Languages)ı oluşturmuştur. Bugün tüm Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi bu çerçeve programa dayalı olarak gerçekleştirilmektedir.”* (Mirici, 2012). Yine aynı şekilde yüksek öğrenim kurumlarındaki yabancı dil öğretimi de AODK'ya göre düzenlenmiştir. Dolayısıyla denilebilir ki Türkiye, yabancı dil öğretimini gerek ilk ve orta öğretimde, gerekse yüksek öğrenimde Avrupa ile ortak bir standartta gerçekleştirmektedir.

Türkiye'deki yabancı dil öğretiminde durum böyleyken, eğitimin önemli ayağı olan ölçme ve değerlendirme konusunda ülkemizde yabancı dil için genel geçer bir sınav olarak KPDS ve ÜDS ön plana çıkmaktadır. Başka bir deyişle, Türkiye'de yabancı dil bilgisini belgelemek isteyen birisine Türkiye'deki eğitim öğretim kurumlarının sunabildiği ve genel

geçerliliğe sahip resmi nitelikteki tek sınav KPDS ve ÜDS'dir. Yukarıda da belirtildiği gibi, gerek KPDS ve ÜDS, gerekse üniversiteye giriş sınavlarında uygulanan, ya da üniversitelerin yabancı dil bölümleri tarafından uygulanan sınavlar büyük ölçüde aynı mantıkla hazırlandığından, bu çalışma KPDS sınavı ile sınırlandırılmıştır, ancak bulgular diğer sınavlar içinde genellenebilmektedir.

KPDS, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (OSYM) tarafından yılda iki kez düzenlenen bir sınav olup, 2012 yılına kadar 100 sorudan, 2012 yılında ise 80 sorudan oluşan ve genel olarak alımlamaya yönelik becerileri sınavan bir sınavdır. KPDS soru bölümleri genel olarak beş kategoriden oluşmaktadır:

- Dilbilgisi, kelime ve cümle tamamlama soruları
- Çeviri soruları
- Dialog ve durum soruları
- Eşanlam soruları
- Okuma soruları (Paragraf soruları)

Görüldüğü üzere bu sınavda yalnızca alımlamaya yönelik becerilerden olan, ağırlıklı olarak okuma-anlama becerisi ve dilbilgisi-kelime bilgisi ölçülmektedir. Duyduğunu anlama, ya da konuşma, yazma gibi üretime yönelik beceriler sorgulanmamaktadır. KPDS bu yönüyle yüzyıllar öncesine dayanan Dilbilgisi Çeviri Yöntemini hatırlatmaktadır. Dilsel bilgileri okuma anlama becerisi üzerine inşa eden, dilbilgisi ve kelime bilgisini sorgulayan, çeviri yaptıran bir ölçme değerlendirme aracı olan KPDS, yüzyıllar öncesine dayanan bir öğretim yöntemiyle kuramsal zeminini oluşturarak hangi yabancı dil bilgisini ölçmeyi amaçladığının, günümüz modern Türkiye'nin hedeflerine ulaşması bağlamında sorgulanması gereken bir sorunsal olduğu açıktır. AODK'nın öğrencilere yönelik uygulama ayağını oluşturan Avrupa Dil Portfolyosu ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayınladığı genelgede ülkemiz milli eğitiminin benimsediği yabancı dil öğrenimine yönelik yaklaşımı açıkça görülmektedir: *“Ortak Avrupa Dil Yeterlikleri Çerçevesi” kapsamında hazırlanan Dil Pasaportunda dil bilgisi; başlangıç A1 ve A2, orta B1 ve B2, ileri C1 ve C2 seviyelerinde ölçülmektedir. Bir dilin okuma, yazma, anlama ve konuşma becerileri açısından hangi düzeyde bilindiği konusu pasaport sahibi tarafından işlenir. Bu bilgilerin doğruluğu öğrencilerin pasaportta yer alan kriterler çerçevesinde kendi değerlendirmelerini yapmaları, öğretmenin değerlendirmeye katılımı ve gerekirse uluslararası geçerliliği kabul edilen ölçme ve değerlendirme birimleri tarafından yapılan sınavlardan alınan sonuçlara göre belgelendirilir.”* (Çelik, 2009)

Görüldüğü üzere kelime-dilbilgisi ya da çeviri yapabilmesi değil, okuma, yazma, anlama ve konuşma becerileri ile dilsel bilgilerin gösterileceği vurgulanmaktadır. Dolayısıyla yabancı dil öğretiminde, becerilere dayanan bir ölçme yapılması gerekmektedir. Ancak bu sayede dil öğrenen bireyin, öğrendiği dilde neler yapabileceği ölçülebilir.

ÖSYM'nin resmi web sitesinde, AODK seviyeleri ile KPDS ve ÜDS arasında belirlediği eşdeğerliliği yayınlamıştır. Aşağıdaki tablo KPDS ve ÜDS'de alınan puanların ÖSYM'ye göre AODK'da hangi seviyelere eşdeğer olduğu görülmektedir:

Eşdeğerlik Tablosu	
Avrupa Ortak Dil Çerçevesi Seviyeleri	KPDS-ÜDS Puanı
A1	30
A2	45
B1	60
B2	75
C1	95
C2	100

(ÖSYM, 2012)

ÖSYM'nin eşdeğerlik tablosundan anlaşılacağı üzere, KPDS/ÜDS'den alınacak puanlar AODK'daki seviyelere yukarıdaki biçimde denkleştirilmiştir. AODK'daki seviyeler, yazının başında yer verilen betimlemlerle somut bir biçimde betimlenmiştir. Yani dil öğrenen bireyin A1-A2, B1-B2 ve C1-C2 düzeylerinde ayrıntılı olarak ve somut bir biçimde betimlenmiştir. AODK'daki betimlemelere göre okuma-anlama becerisinde düzeylere göre şu betimlemler bulunmaktadır:

A1: Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilir.

A2: Kısa ve basit metinleri okuyabilir. İlanlar, kullanım kılavuzları, mönüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilir.

B1: Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilir.

B2: Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsemedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilir, çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilir.

C1: Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanıyla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilir.

C2: Kullanım kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve yazınsal yapıtlar gibi soyut, yapısal ve dilbilgisel açıdan karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilir.

(ADP,2000)

Görüldüğü gibi yabancı dil öğrenen birisinin A1 düzeyinde okuduğunu anlama becerisine sahip olduğunu söyleyebilmek için genel olarak yalnızca bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlaması gerekmektedir. A2 düzeyinde ise biraz daha gelişerek kısa ve basit metinler, kullanım kılavuzlarındaki gerekli bilgiler, kişisel mektuplar gibi metinlerin anlaşılması öngörülmekte. B1 düzeyinde hala en sık kullanılan bildik metinlerin anlaşılması gerekmekte ve B2 den itibaren zorlu metinlerin anlaşılması öngörülmektedir. Bu betimlemler ışığında, KPDS soruları incelendiğinde A1, A2 ve B1 düzeyini ölçebilecek soruların bulunmadığı, ya da nadiren bulunduğu, ancak bu düzeyleri ölçebilecek yeterlikte soru bulunmadığı saptanmaktadır. Okuma becerisine yönelik B2 düzeyinden başlayan ve C2 düzeyine kadar sorgulayan sorular bulunmaktadır. Bu soruların arasında yoğunluk C2 düzeyinde bulunmakta olup, çoğunlukla hukuk, iktisat, fen ya da sosyal bilimler olmak üzere alan terminolojisi de gerektiren ve yer yer günümüzde kullanılmayan çok eski kelimelerin kullanıldığı görülmektedir. Aşağıdaki sorular, bu tarzdaki sorulara örnek özelliğindedir.

KPDS-2009 Sonbahar:

- Die Grundrechte leiten sich vom Naturrechtsgedanken der Antike, den gemeinsamen Volksrechten und den Rechten der mittelalterlichen Stände gegenüber her.

- a) der Obrigkeit
- b) der Adoption
- c) der Anfallshäufigkeit
- d) den Verzeichnungen
- e) den Bemängelungen

KPDS-2011 İlkbahar:

- Verletzt jemand in der Ausübung eines ihm anvertrauten öffentlichen Amtes die ihm einem Dritten gegenüber Amtspflicht, so trifft die Verantwortlichkeit grundsätzlich den Staat oder die Körperschaft, in deren Dienst er steht.
- a) Obdachlose
 - b) Verschwommene
 - c) Obliegende
 - d) verheerende
 - e) geworfene

KPDS-2010 Sonbahar:

- Smog bezeichnet eine starke, gesundheitsgefährdende Luftverschmutzung durch verschiedene Schadstoffe. Da manche Luftverunreinigungen die Kondensation des Wasserdampfs zu in der Luft schwebenden Wassertröpfchen fördern, ist mit Smog mehr oder weniger dichter Dunst oder Nebel verbunden. Smog bildet sich hauptsächlich über Großstädten und Industriegebieten, in denen durch die Verbrennung fossiler Brennstoffe große Mengen von Abgasen und festen Partikeln ausgestoßen werden, und kommt mitunter wegen des Transports der Schadstoffe über oft weite Entfernungen aber auch in ländlichen Reinluftgebieten vor. Die Konzentration der Verunreinigungen in den untersten Schichten der Atmosphäre nimmt bei Wetterlagen mit geringem Austausch der Luftmassen rasch zu, insbesondere bei lang andauernden Hochdruckwetterlagen, wenn eine Inversion als Sperrschicht den Aufstieg der verschmutzten Luft verhindert. Darüber hinaus spielen Geländeformen eine wichtige Rolle, etwa in der in einem Becken gelegenen mexikanischen Landeshauptstadt Mexiko City, deren Einwohner sehr oft unter starker Luftverschmutzung leiden.

(...)

Örneklerden de anlaşılacağı üzere metinler oldukça ağır. Öte yandan yer yer alan bilgisi de gerektiren bu soruların tam olarak ölçmek istediği şeyin ne olduğunun anlaşılması güçtür. Düzeylerin ölçüleceği bir sınavda her düzeyi ölçen, o düzeydeki soruların bulunması gerekmektedir. Sorular A1, A2 ve B1 düzeylerini ölçmemektedir, çünkü bu düzeylerde

sorular bulunmamaktadır. Bu durumda sınav sonucu 30 olan, 45 ya da 60 olan birisinin A1 ya da B1 olduğu nasıl söylenebilir? A1 ya da B1 olmasının ölçütleri bellidir, bunu da belirleyen AODK'dır, bu durumda KPDS'den alınacak herhangi bir puanın belirtilen eşdeğerliliklerle ilişkisi kurulamamaktadır. Bu bağlamda eşdeğerlik listesindeki seviyeleri ölçmesi ya da denklik kurulması söz konusu değildir.

Resmi adı Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı olan bu sınav adından da anlaşılacağı üzere yabancı dil bilgisi seviyesini saptayan bir sınavdır. Dolayısıyla yabancı dil öğrenimindeki her bir seviyeyi saptayacak bir sınavın temel düzey, orta düzey ve ileri düzeydeki dilsel bilgi ve becerileri ölçen kolaydan başlayıp zora doğru ilerleyen bir yapıda olması beklenir. Böyle olması durumunda Eşdeğerlik Tablosunda verilen 30, 45, 60 gibi notlar anlamlı olabilirdi. Eşdeğerlik tablosunda verildiği gibi 30-45-60-75-95-100 biçiminde AODK'nın düzeylerine karşılık gelen puanlar belirlendiğine göre, denilebilir ki KPDS sınavında sorular kendi içerisinde bir puanlama usulüyle ayrıştırılarak düzeylere göre bir dağılım içerisinde hazırlanmıştır. Ancak 75 puana kadar olan bölüme ilişkin, yani B2 düzeyine kadarki bölüme ilişkin kolaylıkta soru sayısı bulunmamaktadır. Yani basit bir matematik hesabıyla 100 soru üzerinden 75 tanesinin B2 düzeyinden daha kolay sorulardan oluşması gerekmektedir. Ancak KPDS sorularının çoğunluğu B2-C2 aralığında olmasından dolayı, sınavın bir seviye tespit sınavı olması tartışılır bir konudur.

Sorularda seçilen metinlerin çoğunlukla hukuk, iktisat, fen ya da sosyal bilimler olmak üzere alan terminolojisi de gerektiren metinler olması ve günümüzde kullanılmayan eski kelimelerin de kullanılması ve bunların sorgulanması, güncel olmayan, günlük hayatı yansıtmayan, iletişim sınırlarının dışında kalan, başka bir deyişle işlevselliği tartışılır bir dili sorguladığını göstermektedir. Dolayısıyla denilebilir ki, KPDS sınavını başarılı sonuçlandıran birisi, KPDS mantığına göre bu dili biliyor kabul edilse dahi, bildiği bu dil fazlaca işine yaramayacaktır. Öyleyse işlevi tartışılır bir dil bilgisinin personel alımlarında ya da akademik yükseltmelerde bir ölçüt olması da tartışılır bir konudur. Diğer yandan devlet eğitim kurumlarındaki müfredatlar ya da ders kitapları incelendiğinde, KPDS'de ki türden metinlerin öğretildiğine rastlanmamaktadır. Öyleyse bu tarz metinler nerede öğretilmektedir, hangi ders kitaplarında yer almaktadır ve hangi müfredatta planlanmıştır? Eğer hiçbir kurumda öğretilmiyorsa, öğretilmemiş bir şeyin sorgulanması ve bunun bir ölçüt olarak insanların karşısına çıkarılması hangi kurama, ölçütlere, hangi anlayışa dayandırıldığı, tartışılır bir konudur. Öğretilmeyen bir bilginin ölçülmesi ve bunun bir ölçüt olması, beraberinde adil

olmayan bir ölçme değerlendirmeye ve bununla birlikte haksızlıkların oluşmasına neden olacaktır..

KPDS'nin kullanıldığı yerler göz önünde bulundurulduğunda, genel olarak kamu kurumlarının yurtdışı teşkilatlarında görevlendirilecek personel, dil tazminatı almak isteyen kamu görevlileri ve diğer çalışanlar, doçentlik, yardımcı doçentlik, ya da lisansüstü eğitim yapmak isteyenlerin katılması gerektiği ve belli bir puan alması gerektiği görülmektedir. Yurtdışında görev yapacak bir kamu görevlisinin bu sınavda kullanılan ağır metinleri anlıyor olması, ona yurtdışında nasıl bir avantaj sağlayacağı tartışılır bir konudur. Aynı şekilde doçentlik için ya da lisansüstü eğitim için başvuran bir akademisyenin, kendi alanıyla hiçbir şekilde ilgisi olmayan türden metinleri neden okuyup anlaması gerektiği yine tartışılır bir konudur. Dil tazminatı alacak olan bir kamu görevlisi neden böyle ağır metinleri anlaması gerektiği ve kamuda, büyük olasılıkla kullanamayacağı bu dile, bir şekilde sahip olan birisinin alacağı paranın verilmiş amacı yine tartışılır bir konudur. Bu dili bilmek, ya da öğrenmek zor olduğu kadar gerekliliği tartışılır bir konudur. İlk ve ortaöğretimden iletişim odaklı bir yabancı dil eğitim sisteminde dil öğrenmiş insanlar, hiç öğretilmemiş bilgilerin sorgulandığı bir yabancı dil sınavıyla ne kadar adil bir ölçme ve değerlendirmeye girmek zorunda bırakıldığı yine tartışılır bir konudur.

SONUÇ

Günümüzde dil eğitimi nasıl yapılıyorsa ölçme ve değerlendirmesi de buna göre olmalıdır. Okullardaki müfredat, ders kitapları ve materyaller öğrenenin dilsel becerilerini nasıl bir biçimde geliştiriyorsa, sınavları da gelişen becerileri aynı nitelikte ölçmek zorundadır. Eğer sınavlar öğretileni ölçüp değerlendiremiyorsa, bu durumda verilen eğitimin, hazırlanan kitapların, müfredatların ve verilen onca emeğin kontrolü de sağlanamıyor demektir. Eğer ölçme değerlendirme olması gerektiği biçimde yapılamıyorsa, bu durumda devletin dil eğitimine yönelik harcamalarının, kitap paralarının, öğretmen maaşlarının ne ölçüde yerini bulduğu, karşılığının ne ölçüde alındığının herhangi bir şekilde bilinmesinin olanak dahilinde olup olmadığı tartışılır bir durumdur. Eğer öğretilen gerçek anlamda ölçülüp değerlendirilebilirse okullarımızda verilen eğitimin ve buralara harcanan paraların karşılığı da sorgulanabilir.

Gerek personel alımlarında, gerek akademik yükseltmelerde, gerekse dil tazminatında, öncelikle amaçlar belirlenmelidir. Devlet kurumlarına alınacak personelde hangi dilsel becerilere ihtiyaç duyulmaktadır? Göreve başlayacak kişi bu dili kurumun yurtdışı bağlantılarını sağlamak üzere yazılar yazmak için mi kullanacak, gelen yabancı konukların ağırlanacağı zaman iletişim kurması için mi kullanacak, arşivdeki yabancı kaynaklı belgeleri okumak için mi kullanacak, öncelikli olarak bunlar ve bunlar gibi şeylerin saptanması gerekmektedir. Ancak bunun sonucunda ihtiyaç duyulan dilsel bilgi ve beceriye sahip personel alımı gerçekleşebilir. Aynı zamanda var olan KPDS/ÜDS gibi neyi ölçtüğü anlaşılması güç sınavların kaldırılıp, eğitim öğretim sistemimize uygun, dilsel becerileri ölçen sınavların hazırlanması gerekmektedir. Bu sınavları hazırlayacak sınav merkezleri kurulmalı ve bu merkezler bu alandaki uzman kişilere teslim edilmelidir. Eğer ÖSYM çatısı altında bu sınavlar sürdürülecekse, yüzyıllar öncesi döneme ait anlayışı anımsatan bu anlayışın değişmesi ve uzmanlar tarafından yeni bir sınav oluşturulması gerekmektedir. Hazırlanacak bu yeni sınav yalnızca ülkemiz sınırları içerisinde değil, tüm dünyada tanınan, akreditasyonu yapılmış, kalite standartları sağlanmış sınavlar olmalıdır. Yurtdışında öğrenim görmek isteyen bir dil öğrencisi, alacağı sertifikayla dünyanın her yerine rahatlıkla gidebilmelidir ve bu sertifikayı alabilmek için dünyanın her yerinden öğrenciler de gelmelidir.

KAYNAKÇA

- **ADP, (2000):** “*Avrupa Dil Portföyü*” Equals/ALTE Cambridge, Avrupa Konseyi, 06.2000
- **Çelik, H. (2009):** *Genelge* 2009/34, MEB Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Sayı : B.08.0.DİG.0.17.01.04.360.611/2816, 14.04.2009
- **DAOBM, (2006):** “*Avrupa Dilleri için Ortak Başvuru Metni*”, MEB 2006
- **Gür, Ö. (2004):** “*Avrupa Ortak Dil Kriterleri Çerçevesinde Türkiye’de Yetişkinlere Yönelik Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi*” İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004
- **İşisağ, K.U. (2008):** “*Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni’nin Dilbilimsel Açından İncelenmesi.*” Journal of Language and Linguistic Studies, Vol.4, No.1, April 2008. <http://www.jlls.org/Issues/Volume%204/No.1/kisisag.pdf>
- **Leder, G. (2010):** “*DIALANG und UNİcert-Zwei Initiativen zur Vergleichbarkeit von Sprachkenntnissen durch Vereinheitlichung von Kompetenzniveaus*”. UNİcert Handbuch 2, AKS Fremdsprachen in Lehre und Forschung,FLF 45, 2010
- **Mirici, İ. H. (2012):** “*Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı ve Avrupa Dil Portfolyosu Nedir?*” Milli Eğitim Bakanlığı Resmi Web Sitesi, Çevrimiçi: <http://adp.meb.gov.tr/nedir.php> (10.02.2012)
- **Neuner, G/Hunfeld, H:** “*Methoden des Fremdsprachlichen Deutschunterrichts*”, Langenscheidt Verlag, Berlin 2002
- **ÖSYM, (2012):** *Yabancı Dil Sınavları Eşdeğerlilikleri*, <http://www.osym.gov.tr/dosya/1-59085/h/yabanci-dil-sinavlari-esdegerlikleri.pdf>, (06.01.2012)
- **ÖSYM, (2012):** *2011 Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (KPDS)* , www.osym.gov.tr
- **ÖSYM, (2012):** *2011 Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (KPDS)* , www.osym.gov.tr
- **ÖSYM, (2012):** *2011 Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (KPDS)* , www.osym.gov.tr